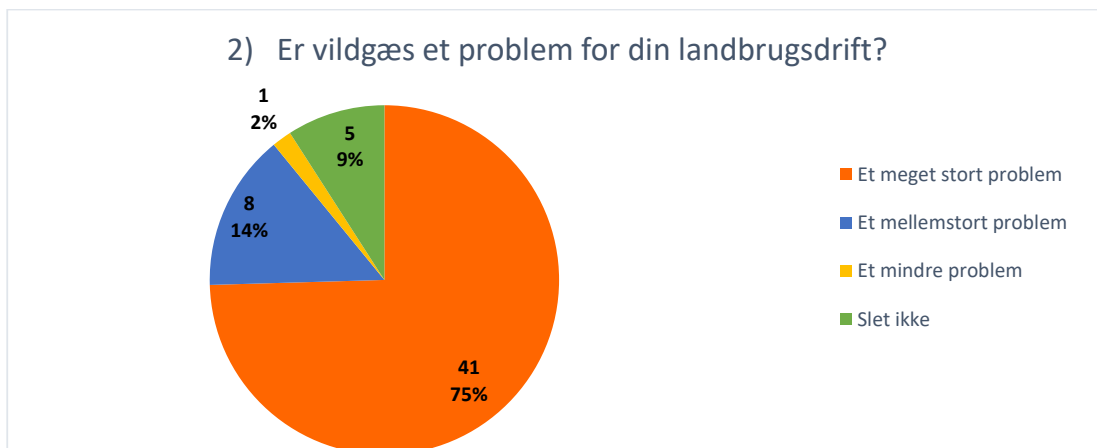
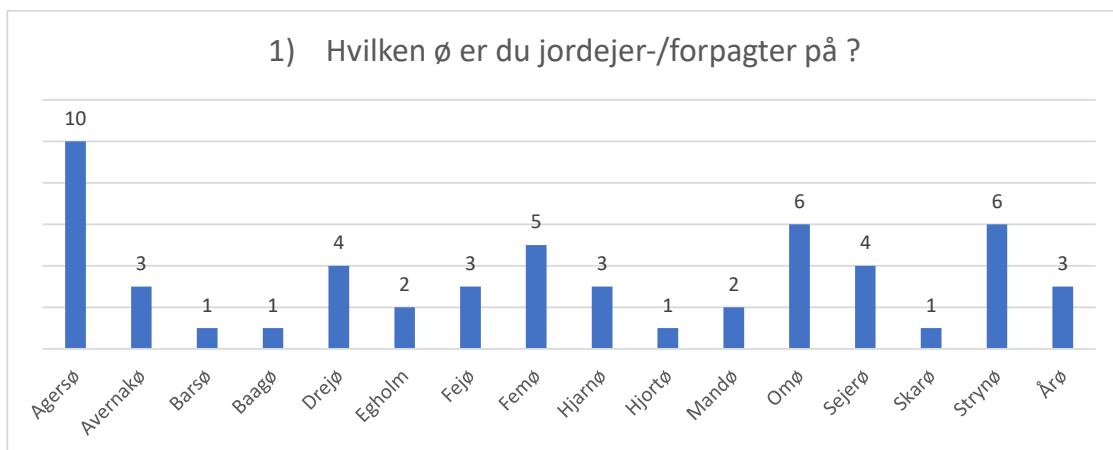

Spørgeundersøgelse om GRÅGÆS på småøerne

Svarperiode: 27.5.-15.6. 2020

Vi har bedt jordejere og forpagtere besvare spørgsmålene. Vi kan ikke vide om der også er andre, der har svaret.

Der er indgået 55 svar fordelt på 16 øer:

Uddybende bemærkninger til spørgsmålet: *Er vildgæs et problem for din landbrugsdrift?*

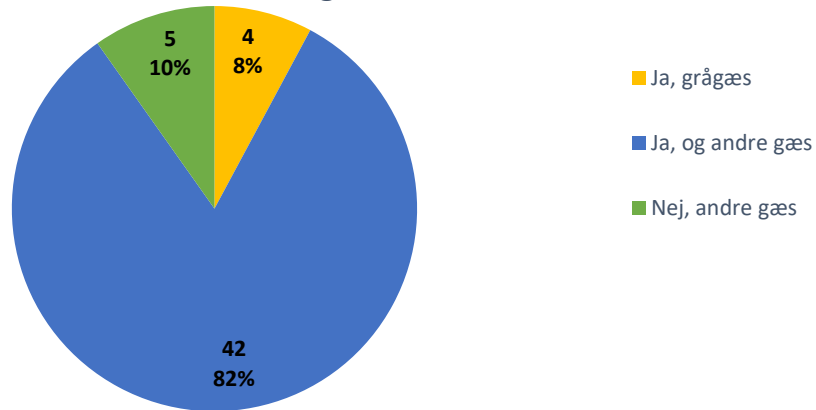
- De kommer i store flokke, og kan gøre betragteligt indhug i afgrøderne, uanset om det er raps, græs til kvæg eller andre afgrøder.
- Det kan være et meget stort problem i perioder. I perioder kan man man sagtens bruge op til en halv arbejds dag på at jage gær væk hvis man har tid til det. Der er jo nogen store flokke på en forholdsvis lille ø, så man jager dem bare rundt på øen.
- det er især bramgæs om vinteren og i foråret hvor de græsser i vintersæden

- Alene Bramgæs er et problem - de kommer i flokke af op til 2000 gæs og gør stor skade på selv græsmarker og eng. Grågæs kommer i flokke af 10-20 og har aldrig været et problem.
- Jordene ligger ned til vandet og derfra har bram- og grågæs fri adgang til markerne, som er tilsået med kornafgrøder. Der er flokke på 50 - 100 stk. og til tider flere, som på forskellige tidspunkter på dagen spiser en hel del af afgrøderne og dermed vil der opstå udbyttetab. Vi har prøvet næsten alt for at skræmme dem væk - gaskanon, fugleskræmsel og andet - men efter tilvæning heraf, ignorerer de disse.
- De spiser afgrøderne
- gæssene æder en stor del af afgrøden på marken og er også hårde ved græsset på strandengene
- Vi ejer kun et strandengsområde hvor vi regner gæssene som en del af det naturlige liv
- Gæs ødelægger engene og de nysået marker. Duer ødelægger raps og ærtemarker. Råger og Alliker ødelægger nysået marker og når kornet er ved at blive modent.
- Grågæs og bramgæs er et stort problem på nysåede marker både forår og efterår. Desuden græsser især bramgæs på vinterafgrøder. I flere tilfælde er det nødvendigt at så afgrøden om op til flere gange. Der er store udbytte tab, og heraf følgende økonomi.
- Meget tabs voldende i vinter og vårsæd
- ødelægger mine afgrøder i meget høj grad
- De spiser vores græs som vores dyr skal have både sommergræs og det vi bruger til vinterwrap og samtidig tramper de græsset ned samt overskider det.
- Gæssene ødelægger en stor del af vores vintersæd og en del vårsæd
- Har måtte så ca 30% af vinter sæden om, og de resterende arealer er sat stærkt tilbage pga ned gnavning. Vårsæden er også stærkt angrebet efter etablering , hele marker gnavet ned.
- De æder afgørende
- har i år ædt 12,4 ha raps totalt og beskadiget 4,4 ha yderligere. Disse arealer har været helt afgræsset efter at være sået til med byg. Dette gælder også andre 13,9 ha byg. Ligeledes er ca 4,5 ha hvede meget tynde efter afgræsning. Der er grågæs men det er bramgæs der kommer i tusindevis og nu sidst knortegæs!
- Nogle år, f,eks, 2019 Og 2018 var udbyttet i 1. slæt græs betydeligt mindre end normalt, pga græssende gæs i vinter perioden.
- Grågæs har været et stort problem i mange år, men Bramgæs er efterhånden blevet en stor plage også. Vi har i år måtte så 30 % af vores marker om. Ærgerligt, dyrt og tidskrævende.
- Gæssene æder vårkornet og forringer høstudbyttet
- Vintersæd er stort set ikke muligt at dyrke. Vinterrug og vinterraps kan dog dyrkes med noget eller en del tab, da både overvintrende grågæs fra Skandinavien og især bramgæs fra endnu nordligere ynglepladser fouragerer vinteren over fra afgrødens fremspiring til skridning i et omfang der nedsætter udbyttet med ca. 30%. Vårafgrøder afgræsses af bramgæs fra fremspiring til 10. maj. På dette tidspunkt forlader alle bramgæs landet og

flyver nordpå. Herefter fortsætter 2.- og 3. års ikke ynglende grågæs at afgræsse indtil 25. maj, hvor fældningstrækket sætte ind og alle ikke ynglefugle forlader øen for fælde svingfjer et sikkert sted på en lavvandet fjord. Vårsæden får dog ikke fred, idet den afgræsses af grågæs med gæslinger. På Omø er der en ganske stor bestand af ynglende grågæs. I 2019 vurderet til lidt over 100 par og i 2020 til omkring 60 par. Hvis man ingenting gør for at holde ynglende gæs væk fra afgrøderne, æder de alt på arealerne der støder op til deres yngleområde. Det kan variere, hvor stort et areal der går tabt, men for mit vedkommende mister jeg årligt ca. 2 ha til gæs med gæslinger. For at minske tabet mest muligt, har jeg etableret gæslingetæt hegn på en strækning af ca. 700 m langs gæssenes yngleområde. Efter kornets skridning og begyndende modning omkring 1. juli vender grågæssene tilbage og begynder at æde kornets aks, og de starter altid der hvor de slap, hvor kornet i forvejen er så lavt, at de uden problemer kan æde og samtidig holde øje med trusler fra alle sider. Vi taler her om fourageringstræk tidligt om morgenen af op til 500 grågæs

- Der er mange og de æder afgrøderne
- Vi bruger ekstram meget tid på at holde dem væk, alligevel når de at lave skade
- Æder afgrøderne
- Vi opretholder en naturvenlig drift på 29 ha vedvarende græsarealer uden brug af jordbearbejdning, pesticider og kunstgødning, men med kreaturgræsning og/eller høslæt. Her er bramgæs og grågæs, men de udgør ikke noget problem for os.
- Vintersæd kan man ikke dyrke vi har prøvet med vinterbyg og har sået mere end halvdelen om, og burde nok ha sået mere end det.
- Især Bramgæs og Grågæs optræder i store flokke, de lader sig ikke skræmme og er ikke modtagelige for jagt/regulering. Skyd en, og der er stadig en ny flok på vej. Alternativt de ignorerer faren.
- 20-30 procent af det dyrkede, bliver ikke til noget.
- Vi har det meste af vores jord liggende som græs, og det er en fornøjelse af have gæssene
- Jeg investerer årligt omkring 25.000,- kr. i skræmmemidler intelligente fugleskræmsler, gaskanoner, skræmmepistoler mm. Endvidere har jeg 2 mand til at hjælpe med dagligt "tilsyn" i foråret og hen over vinteren, hvor jeg har reguleringstilladelse.
- Har måtte omså 50% af vinterafgrøder til vårkorn.
- Gæssene æder afgrøderne ned, og i nogle afgrøder fjerner de dem totalt.
- De spiser alt græsset i foråret og vi når langt hen maj før der er græs nok til kvæget. Vi bruger meget tid på at holde dem væk. De store flokke bram gæs holder småfuglene væk. Det betyder bl. a. at alle vores vibe, klyder og andre strandfugle som vi ellers har haft mange af er væk nu.
- Problemet er størst i vinterhvede, som pt. ikke er en stor sort inden for økologi.
- Flere og flere bramgæs år for år ødelægger mere end 10 ha vinterafgrøder for os hvert år
- Ja vi er meget plaget af bramgæs da de kommer omkring 1. november og bliver vinteren over hvis der ikke kommer frost og sne.
- Jeg driver 25 ha. og ud af dem beskadiger og æder grågæs op til 2 ha.

3) Hvis gæs er et problem, er der så tale om grågæs eller andre gæs?

Bemærkninger:

Gæssene udgør ikke noget problem for os

Gæs er ikke et problem

Intet problem

Det er ikke et problem

Duer - Råger - Alliker

Andre gæs er bramgæs

Aersnegle i vinterafgrøder

Bramgæs samt Grågæs

Bramgæs i stort antal flokke på op til 3-4.000 pr. flok.

Vi har en bestand på ca 15-20.000 bramgæs og ca 1000 knortegæs.

Bramgås

Bramgæs

Bramgæs

Bramgæs

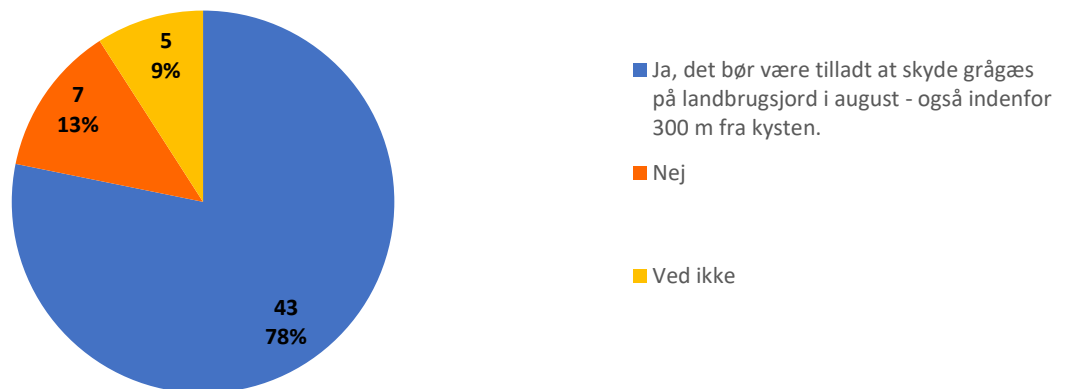
Bramgæs

Bramgås

Bramgæs

Det er primært Bramgæs

4) Pt. må man regulere bestanden af grågæs på landbrugsarealer i august måned, men IKKE indenfor 300 meter fra kysten. Mener du, at der bør være en dispensation på småøerne, så man i august gerne må regulere (skyde) grågæs på alle landbrugsarealer på små

Uddyb gerne:

- Med den størrelse øen har, har gæssene "helle" på en stor del af markerne; 300 m er nogle steder 1/3 af markens længde. Diverse skræmmemidler som fugleskræmsler, falske hunde/ulve, store sække der blafrer i vinden mv. vænner de sig meget hurtigt til.
- Typisk der hvor gæssene plager en, er langs kysten, så det ville være oplagt at kunne regulere langs kysten. der med sagt er det ikke det største problem men ville være et godt tiltag.
- det er ikke kun grågæs det er især bramgæs
- Grågæs er der ikke mange af. Men derimod Bramgæs som er fredet og men må reguleres. Umiddelbart reagere de ikke på tiltag som gaskanoner, opsatte skræmsler - men alene ved tilstedeværelse og nedskydning.
- Hvorfor skulle øerne ikke have lov til at regulere i denne del af året. Reglen om 300 meter fra kysten bør fjernes.
- Og andre gæs
- De fleste marker ligger indenfor 300 meter fra kysten
- Bramgæs ødelægger afgrøderne
- Regulering af grågæs bør foregå inden for almindelig jagttid.
- Jeg har ikke problemer i august men vis det kommer skal det være muligt at regulere gæs for der er mange dyrket marker der går ned til stranden
- Med august jagten på grågæs har man erkendt, at gæs er et problem. På småøerne ligger store dele af landbrugsarealet indenfor 300 fra kysten.
- Det ville gøre det nemmere og komme tæt på specielt grågæs, da de ofte holder til på den nordlige ende af øen
- Vi har ca. 4½ ha jord indenfor 300 meter grænsen.
- Vi har en stor del af jorden inden for 300 m grænsen
- Ingen jagt tid i en periode, fri jagt (kan reguleres løbende). Jagt tid på bramgås (ikke truet art). det nytter ikke noget at jeg skyder 15 bramgæs når vi har 2-3000.- her hos os , det skal gælde hele Danmark.
- Da vores markerne gå ned til vandet
- Jeg dyrker ikke hundegræsfrø da gæssene i juli kommer og sidder i det skårlagte frø. I vinterbyggen kan de også være umættelig på dette tidspunkt.
- Langt de fleste marker på øerne kan ikke overholde 300 m`s reglen, og vi kan have mellem 2.000 - 5.000 gæs på vores marker. Vi bruger skræmmepistoler, opsætter fugleskræmsler, markredskaber samt kører 5-6 gange daglig rundt på markerne for at skræmme gæssene, men de lægger sig blot ud i vandet og efter ½ time er de tilbage igen!
- Det er ikke grågæs som er problemet og problemet er i april-maj
- På Omø er det på hovedparten af omdriftsarealerne umuligt at udnytte jagtlovens tilladelse til at skyde grågæs, da der ikke kan opnås en afstand på 300 m til daglig højeste vandstandslinje. Sådan må det også være på mange andre øer.
- Langt de fleste af Ø-sammenslutningens 27 øer ligger i eller støder op til NATURA 2000-områder, der er udpeget i henhold til EU's direktiver om beskyttelse af vilde fugle og habitater. De fleste af de beskyttede områder omfatter såvel landarealer inklusive landbrugsarealer som lavvandede dele af de marine områder omkring øerne. Denne

beskyttelse har nu for fuglenes vedkommende været gældende siden 1981. Beskyttelsen afspejler det faktum, at de indre danske farvande og Vadehavet efter international målestok har usædvanlig stor betydning som levesteder for en lang række vandfugle – ænder, gæs, svaner, vadefugle, terner og måger. Fuglene finder her både forår og efterår gode rastepladser og flere af øerne huser nogle af Danmarks sjældneste og mest fåtallige ynglefugle. Antallet af fugle på de lavvandede områder og kulminerer for mange arters vedkommende i august, hvor der stadig er fred for jagten – vandfuglejagten begynder først den 1. september. Øernes rige fugleliv kan i august nydes og opleves af turister som fastboende. Efter jagtstarten i september er der på en del af øerne en ganske intensiv jagt på gæs og svømmeænder, der betyder, at fuglene bliver mere sky og flygter på længere afstand af mennesker, og der bliver færre oplevelser for såvel turister som lokale, der gerne vil opleve fuglelivet. Turismen ikke mindst i højsæsonen juli – august er en vigtig indtægtskilde for mange af øerne, og hvis skuddene pludselig begynder at brage i august er det forudsigeligt, at der vil komme spørgsmål og klager fra turister, der troede, at de besøgte en fredelig og naturrig ø fjernt fra byens larm og støj. Natura-2000 udpegningerne og anden lovgivning giver en række forpligtelser til at beskytte fuglelivet, men der er i forhold til erhvervsaktive jordbrugere også muligheder for at få forhøjede landbrugstilskud, f. eks. til græsning og høslæt, hvis man har sådanne arealer inden for de udpegede områder. Disse tilskud kommer oven i den generelle østøtte på p.t. 525 kr. pr. ha (2019), der ydes til landmænd med jord på øerne. Det kan vel antages, at en del af denne ekstra ha-støtte også er en kompensation for de ulemper som f.eks. gæs kan forvolde på øerne.

- Vi har som regel høstet i august
- Det skal være fair for alle. Hvis problemer i aug. er det også størst kystnært. Har nærmest opgivet at få nedskudt gæs men farer rundt og jager med dem. skæmmeskud og skræmsler
- I år vil det koste os mere end 100.000 kr i tab på afgrøderne, vi har afgrøder der er 100% skadet
- Selv om metoden ikke er effektiv, er den en supplement.
- Arealer ligger inden for 300 m grænsen samt forår på ikke ynglende gæs
- Jeg mener at der må være andre måder at sikre at gæssene ikke ødelægger markerne end at skyde dem
- Når jeg søger reguleringstilladelse får jeg den altid, så det er ikke noget problem. Det er bare noget bureaukratisk at jeg hver måned skal søge, dvs. 12 gange pr år - vi kunne lige så godt søge for et år ad gangen.
- Både Grågæs og Bramgæs er i stærkt stigende, og ikke længere truede arter. 300 m er svær at overholde på langt de fleste øer.
- Vores problem med grågæs er i foråret hvor de spiser græsset som kvæget skulle have og de æder også vårafgrøderne
- I august er årets gæslinger fløjet fra reden og samlet i store flokke. Tilladelsen kunne begrænses, så man ikke skyder på par i vandhuller, som endnu måtte have gæslinger
- Grågæs bestanden er i fremgang, så problemet vil sikkert vokse.
- Det er svært at svare på da grågæs ikke er et problem på Mandø. Grågæs er på Mandø, men er ikke til gene.
- Bestanden af grågæs på Sejerø har allerede overhånd, og der skal reguleres straks.

5) Har du andre forslag til løsninger på problemet?

- Kunne det være en mulighed at få lavet en lokal jagttid på gæs i den periode kun for jord ejere/forpagtere så man ikke skulle søge regulering? Og jeg vil sige her på Femø er det bramgåsen der er det største problem, ville det være en mulighed at lave en lokal jagttid på den fra 01.09-31.01, altså samtidig med andre jagttider på gæs?
- man kunne indføre jagt tid på bramgæs
- Ophæv fredningen og udvid jagttiden til hele året.
- Tilskud fra staten til en eller flere jægere, som kunne gå på parcellerne for at regulere bestanden af gæs på øen.
- Fredning af Bramgæs skal ophævet og jagttid på disse bør udvides
- Alt er prøvet men gæssene bliver et stadigt større problem og umuligører planteavl.
- Jagttid på bramgæs og længer jagttid på grågæs
- Alt for store dele af vores dejlige småøer er desværre intensivt dyrket. Jeg håber at en omlægning af landbrugs- og østøtte vil ændre på dette forhold så der bliver langt mere plads til naturen inkl. gæssene.
- Vi har ingen løsninger
- Generel tilladelse til regulering af bramgæs i vinter og forårs måneder, samt udvidet jagt på grågæs i vinter forårs måneder.
- Jeg har forsøgt med skræmme metoder, dog uden held
- Burde være muligt at regulere bestanden meget mere.
- Mere jagt
- Jeg har prøvet af stille fugleskræmsler vogne og redskaber op i markerne, skræmmeskud med signal pistol, kører rundt i bil 6-10 gange i døgnet. Det har ikke megen effekt. Måske leje en helikopter der får dem på vingerne og guidet nord-øst på og foråret hvor de burde være, og syd-vest på om efteråret. Evt få stillet en stor drone til rådighed til at guide dem væk fra øen.
- Der skal være jagttid hele året i flere lande
- Reglering af bramgæs fra oktober til maj.
- Problemet er størst om vinteren, når gæssene græsser. Vi ser dem stort ikke i august måned hvor bestanden må reduceres. Så vores forslag går på, at nedbringe betanden i den periode af året hvor de er skadevoldende.
- Ophæve fredning af Bramgæs, da de er i så stort antal, at de ikke længere er en truet art. Stille Droner til rådighed for øerne. Gentagne overflyvninger forstyrre gæssene.
- Giv Bredest mulig jagttid på de tre værste: Grågås, Bramgås og Canadagås . så der ikke skal søges dispensation.
- Jagttid på bramgæs, længer jagttid på grågæs
- At gæssene må jages i flok hele året
- Bestanden er bare blevet for stor.
- Det ville være rart om biologer og adfærdspsykologer kunne bidrage med viden om hvad gæs ikke kan lide. Såsom lugte, smage, lyde, bevægelser, lysreflekser?
- Øerne bør friholdes for vinterafgrøder, der tiltrækker både Agersnegle, Grågæs og Bramgæs.

- Der er i de seneste 15 år afprøvet et væld af skræmme/afværgemidler for at få gæs væk fra marker med afgrøder. Ingen af dem er effektive over længere tid. Der kan tillige være tvivl om den positive virkning af muligheden for at jage grågæs tættere end 300 m fra daglig højeste vandstandslinje i perioden 1/8-31/8. De landmænd som er plaget af enten overvintrende og eller ynglende gæs bør have muligheden for at udså græsblandinger som gæssene kan æde. Til gengæld skal disse landmænd kunne søge tilskud til afgræsning og reduceret kvælstofforbrug oveni EU's grundbetaling og ø-støtte. Dette kan evt. være betinget af at landmanden samtidig omlægger de pågældende arealer til økologisk drift. Mange øers begrænsede drikkevandsressourcer kan få gavn af en sådan løsning og for landmanden vil økonomien i givet fald se således ud: Grundbetaling pr ha 1800kr Ø-støtte. 475kr Afgræsning. 1400kr Reduceret N. 500kr Økologitilskud. 870kr ialt. pr. ha. 5045kr Alternativt vil tilladelse til bekæmpelse af ynglefugle (oliering af æg i reder) kunne nedbringe antallet af ynglefugle og dermed problemet med græssende gæs om sommeren.
- Landbrugene på de fleste småøer hører i dag m.h.t. struktur og størrelse en svunden tid til. Langt de fleste drives som deltidslandbrug og med en gammel og slidt maskinpark. En del landbrug dyrkes fortsat konventionelt med pløjning og sædskifte og med anvendelse af kunstgødning og pesticider ("planteværn"), hvilket sjældent er til gavn for vandkvaliteten heriblandt de grundvandsindvindinger, som øerne er helt afhængige af til deres drikkevand. De intensive driftsformer er heller ikke til gavn for biodiversiteten – floraen, insekterne som bier og mange andre arter. Regeringen har med en bred politisk opbakning fra Folketingets partier samt landbrugets og de grønne organisationer peget på, at der er behov for bl.a. af hensyn til klimaet at tage store landbrugsarealer ud af drift. Der pågår nu udredningsarbejder, om hvordan og hvor denne reduktion skal finde sted og finansieres. Det vil være konstruktivt, hvis: (1) Ø-sammenslutningen kan spille ind i processen med at få taget landbrugsarealer ud af (om)drift og være med til at sikre, at øernes landmænd bliver højt prioriterede m.h.t. økonomisk kompensation for reduktion af deres landbrugsarealer. (2) Ø-sammenslutningen bør i denne sammenhæng tage initiativ til, at der f.eks. i samarbejde med SEGES bliver lavet en udredning af, hvordan landbrugsstrukturen aktuelt er på de 27 øer samt får afdækket, hvilke forventninger landbrugerne og øernes øvrige indbyggere har til fremtiden
- Indfør permanent jagttid på Grågæs og Bramgæs 12 måneder om året - der er så mange at vi umuligt kan skyde/skræmme os ud af problemet længere. Antallet stiger kraftigt hvert år, selv om vi har kunnet regulere stort set frit de sidste 5 år - så eskaleres problemet bare.
- Bestandregulering på nationalt plan. Herunder også bramgæs
- Myndighederne bør gribe ind og hjælpe landmændene med at finde midler til at skræmme gæssene væk
- Jeg bruger en gaskanon til at skræmme med
- Ja skydning af alle gæsarter i april-maj mulig
- Mere regulering, evt ned begrænset mængde afskydninger pr dag, hvis det er kompromiseret for at begrænsningen på 300 m fjernes.

Sammenslutningen af Danske Småøer, 16. juni 2020